

Розглянувши алгоритм відшкодування фермерам у Великій Британії (табл. 1) нами підтверджено переваги альтернативного режиму. Як свідчать дані табл.1 Фермер Frank, що застосовує схему AFRS з фіксованою ставкою, отримав за рівних умов за результатами року переваги порівняно з фермером – платником VAT, оскільки завершив рік з прибутком на 8000 фунтів більше ніж останній та одержав компенсацію (відшкодування) у розмірі 2000 фунтів від покупців – платників податку.

Список використаних джерел:

1. Директива про спільну систему податку на додану вартість: Директива Ради ЄС від 28.11.2006 № 2006/112/ЄС. URL:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_928
2. Compensation percentages applied by the member states under the common flat-rate scheme for farmers. Update: June 2018. URL: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/vat/traders/vat_community_flat_rate_farmer_scheme_compensation_percentages_en.pdf
3. Cnossen, S. VAT and agriculture: lessons from Europe. International Tax and Public Finance. April 2018, Volume 25, Issue 2, pp 519–551. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10797-017-9453-4>
4. Тулуш Л. Д., Прокопчук О.Т. Функціонування податку на додану вартість у сфері агропромислового виробництва: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2011. 273с.
5. Бетлій О. ПДВ у сільському господарстві: українські реалії та міжнародний досвід. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. 2014. 51 с. URL: https://www.apd-ukraine.de/images/APD_APR_07-2014_VAT_in_agriculture_ukr.pdf

УДК 336.22:332.21

О.О. ЯЦУХ, к.е.н.,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Таврійський державний агротехнологічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НОРМАТИВНОЇ ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК СІЛЬСЬКОГОСПО- ДАРСЬКИМИ ТОВАРОВИРОБНИКАМИ ПРИ НАРАХУВАННІ ПОДАТКОВИХ ЗАБОВ'ЯЗАНЬ

Нормативна грошова оцінка земельних ділянок – капіталізований рентний дохід із земельної ділянки, визначений відповідно до законодавства центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин [1]. Вона є обов'язковою для визначення розміру земельного податку, єдиного податку четвертої групи для сільськогосподарських товаровиробників, орендної плати за земельні ділянки, в тому числі державної та комунальної власності, державного мита при міні, спадкуванні та даруванні земельних ділянок та інше. Проте, діюче нормативне правове забезпечення несе в собі ряд протиріч щодо визначення розміру нормативної грошової оцінки земельних ділянок.

У грудні 2003 року Законом України «Про оцінку земель» було визначено порядок проведення нормативної грошової оцінки земельних ділянок та зазначено, що така оцінка проводиться відповідно до державних стандартів, норм, правил, а також інших нормативно-правових актів на землях усіх категорій та форм власності. Термін дії проведеної нормативної грошової оцінки земельних ділянок становить:

- для земельних ділянок розташованих у межах населених пунктів незалежно від їх цільового призначення - не рідше ніж один раз на 5-7 років;
- розташованих за межами населених пунктів земельних ділянок сільськогосподарського призначення – не рідше ніж один раз на 5-7 років, а несільськогосподарського призначення – не рідше ніж один раз на 7-10 років [2].

Враховуючи норми Закону України «Про оцінку земель», в якому визначено, що земельна ділянка – частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування з визначеними щодо неї правами, отже нормативну грошову оцінку потрібно проводити по кожній земельній ділянці, тобто окремо по кожному акту на право власності, в той час коли середній розмір по Україні однієї земельної ділянки становить 2,5 га. Такий порядок проведення нормативної грошової оцінки вимагає багато часу, та значні додаткові витрати: за попередніми підрахунками сума таких витрат становитиме 3500-5000 грн. за одну земельну ділянку, або 1400 – 2000 грн. на 1 га. Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства у травні 2017 було затверджено «Порядок нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення», в якому було передбачено можливість проведення нормативної грошової оцінки земель району в цілому, так і можливість проведення нормативної грошової оцінки кожної окремої земельної ділянки. Даним Порядком також було визначено склад технічної документації з нормативної грошової оцінки земель району й окремої земельної ділянки. Цей наказ погоджено з Держгеокадастром, отже, є підстави вважати, що Порядок № 262 відображає позицію Держгеокадастру щодо НГО. Необхідно відмітити, що НГО ріллі, наведена у додатку 1 до Порядку № 262, по більшості областей є значно меншою, ніж та, що склалася у 2017 році внаслідок застосування коефіцієнтів інфляції до НГО земель сільськогосподарського призначення, проведеної станом на 01.07.1995 р. Якщо НГО окремої земельної ділянки (ріллі) не проведено, то відповідно до п. 4 Порядку № 262 для визначення земельного податку слід застосовувати НГО, наведену у додатку № 1 до цього Порядку.

Нормативна грошова оцінка в різних регіонах змijenилася по різному: в таких областях як Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Запорізька – зменшилась, в той час коли в Миколаївський, Одеський, Закарпатський областях – збільшилась. Аналіз показує, що нормативна грошова оцінка ріллі, наведена у додатку №1 наказу Міністерства аграрної політики та продовольства від 23.05.2017 р. № 262 «Порядок нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення» в розрізі областей, по їх більшості є значно меншою, ніж та, що склалася у 2018 році внаслідок застосування коефіцієнтів інфляції до нормативної грошової оцінки сільськогосподарських угідь, проведеної станом на 01.07.1995 р. До 01 січня 2018 року сільськогосподарські товаровиробники сплачували податки та виплачували

орендну плату за земельні ділянки згідно нормативної грошової оцінки проведеної станом на 01.07.2015 року з урахуванням індексу інфляції та коефіцієнту, на підставі виданого витягу з Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. У раз відсутності нормативної грошової оцінки земельної ділянки, якщо така оцінка не проводилась, на нашу думку слід застосовувати нормативну грошову оцінку, наведену у додатку № 1 наказу Міністерства аграрної політики та продовольства від 23.05.2017 р. № 262 «Порядок нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення» в розрізі областей. Для визначення розміру земельного податку та орендної плати за землі державної та комунальної власності використовується НГО земельних ділянок (п. 289.1 Податкового кодексу України).

Враховуючи все вищевикладене, на нашу думку вважаємо, що при визначенні земельного податку необхідно:

- застосовувати НГО конкретної земельної ділянки, якщо така оцінка проводилася (і в такому разі розмір НГО конкретної ділянки має бути підтверджений Витягом з Державного земельного кадастру, а інформація про таку НГО розміщена на сайті ДФС). У цьому випадку база оподаткування така ж, як і НГО 2017 року, оскільки коефіцієнт індексації за 2017 рік застосовується зі значенням 1;

- застосовувати НГО по області, наведену на сайті Держгеокадастру - якщо НГО конкретної земельної ділянки не проводилася (і відповідно Витяг з Державного земельного кадастру отримати неможливо, а інформація про неї на сайті ДФС відсутня).

Щодо єдиного податку IV групи, то на нашу думку вважаємо, що при визначенні бази оподаткування слід застосовувати такий самий підхід (тобто або НГО конкретної земельної ділянки, або НГО по області, яка вказана в додатку 1 до Порядку № 262). Разом з тим по більшості областей України, якщо порівняти з 2017 роком, нова НГО 1 га ріллі є меншою. Наприклад, по Київській області підприємство може зекономити на єдиному податку на 1 га ріллі 54,86 грн, при умові що відсоток від НГО прийнятий місцевими органами управління дорівнює 1 %, що складає майже шосту частину від податку 2017 року. Проте органи Державної фіскальної служби України в регіонах, щоб уникнути втрат бюджету, можуть вимагатиме від сільгосппідприємств застосовувати НГО на рівні 2017 року (оскільки коефіцієнт індексації за минулий рік прийнято на рівні 1,0) незалежно від того, проводилася НГО земельних ділянок чи ні.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Закон України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 р. № 1378-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>
3. Порядок нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення: Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 23.05.2017 р. № 262. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0679-17>